

Teismo praktikos rinkinys

GENERALINIO ADVOKATO
MACIEJ SZPUNAR IŠVADA,
pateikta 2023 m. liepos 13 d.¹

Byla C-606/21

Doctipharma SAS
prieš

**Union des Groupements de pharmaciens d'officine (UDGPO),
Pictime Coreyre**

(*Cour d'appel de Paris*) (Paryžiaus apeliacinis teismas, Prancūzija) pateiktas prašymas priimti
prejudicinį sprendimą)

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Žmonėms skirti vaistai – Direktyva 2001/83/EB –
Vaistų pardavimas visuomenei nuotoliniu būdu – Nereceptiniai vaistai –
Direktyva 2000/31/EB – Bendrovės interneto svetainėje vykdoma veikla, susijusi su šiais
nereceptiniais vaistais – Tarpininkavimo tarp vaistinių ir visuomenės veikla – Tokio tipo
pardavimų ribojimas pagal nacionalinę teisę – Visuomenės sveikatos apsauga“

I. Įvadas

1. Prekybai vaistais internetu taikomi keli Sąjungos teisės aktai ir dėl jos buvo pateikti keli prašymai priimti prejudicinį sprendimą. Šiuo prašymu priimti prejudicinį sprendimą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas prašo Teisingumo Teismo išnagrinėti informacinės visuomenės paslaugą, kuri, kaip ir kitose ekonomikos srityse naudojamos paslaugos, leidžia ar bent jau palengvina prekybininkų ir klientų tarpusavio ryšio palaikymą. Konkrečiau kalbant, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo klausimai yra susiję su tokios paslaugos teikėjui taikomu tam tikros veiklos draudimu, kylančiu iš taikytinų nacionalinės teisės nuostatų aiškinimo, ir su šio draudimo atitiktimi Direktyvai 2001/83/EB².

¹ Originalo kalba: prancūzų.

² 2001 m. lapkričio 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva dėl Bendrijos kodekso, reglamentuojančio žmonėms skirtus vaistus (OL L 311, 2001, p. 67; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 27 t., p. 69), su pakeitimais, padarytais 2011 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/62/ES (OL L 174, 2011, p. 74) (toliau – Direktyva 2001/83).

II. Teisinis pagrindas

A. Sąjungos teisė

1. Direktyvos dėl informacinės visuomenės paslaugų

2. Direktyvos 98/34/EB³ 1 straipsnio 2 dalyje buvo numatyta:

„Šioje direktyvoje vartojamos sąvokos turi šią reikšmę:

<...>

2) „paslauga“ – bet kuri informacinės visuomenės paslauga, t. y. paprastai už atlyginimą per atstumą, elektroninėmis priemonėmis ir asmenišku paslaugų gavėjo prašymu teikiama paslauga.

Šiame apibrėžime:

- „teikimas per atstumą“ reiškia, kad paslauga teikiama šalims nesant kartu vienoje vietoje,
- „elektroninėmis priemonėmis [teikiama paslauga]“ reiškia, kad iš pradžių paslauga elektronine įranga pasiunčiama ir priimama duomenims apdoroti (įskaitant skaitmeninį tankinimą) ir saugoti, o galutinai perduodama ir priimama laidais, radijo, optinėmis, kitomis elektromagnetinėmis priemonėmis,
- „asmenišku paslaugų gavėjo prašymu“ reiškia, kad paslauga teikiama perduodant duomenis asmenišku prašymu.

<...>“

3. Šia apibrėžtimi remiamasi daugelyje Sąjungos teisės aktų. Kalbant konkrečiai, Direktyvos 2000/31/EB⁴ 2 straipsnio a punkte sąvoka „informacinės visuomenės paslaugos“ apibrėžta darant nuorodą į Direktyvos 98/34 1 straipsnio 2 dalį.

³ 1998 m. birželio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva, nustatanti informacijos apie techninius standartus ir reglamentus teikimo tvarką (OL L 204, 1998, p. 37; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 20 t., p. 337), iš dalies pakeista 1998 m. liepos 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva Nr. 98/48/EB (OL L 217, 1998, p. 18; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 21 t., p. 8) (toliau – Direktyva 98/34).

⁴ 2000 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/31/EB dėl kai kurių informacinės visuomenės paslaugų, ypač elektroninės prekybos, teisinių aspektų vidaus rinkoje (Elektroninės prekybos direktyva) (OL L 178, 2000, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 25 t., p. 399).

2. Direktyva 2001/83

4. Direktyvos 2011/62 1 straipsnio 20 punktu į Direktyvą 2001/83 buvo įtraukta VII a antraštinė dalis „Nuotolinis pardavimas visuomenei“, kurioje, be kita ko, yra 85c straipsnis, suformuluotas, kaip nurodyta toliau:

„1. Nedarant poveikio nacionalinės teisės aktams, pagal kuriuos draudžiama siūlyti parduoti visuomenei receptinius vaistus nuotoliniu būdu, naudojantis informacinės visuomenės paslaugomis, valstybės narės užtikrina, kad vaistai visuomenei būtų siūlomi parduoti nuotoliniu būdu, naudojantis informacinės visuomenės paslaugomis kaip apibrėžiama Direktyvoje [98/34], laikantis šių sąlygų:

- a) fizinis arba juridinis asmuo, siūlantis parduoti vaistus, turi leidimą arba yra įgaliotas tiekti vaistus visuomenei, taip pat ir nuotoliniu būdu, pagal valstybės narės, kurioje šis asmuo įsisteigęs, nacionalinės teisės aktus;
- b) a punkte nurodytas asmuo pranešė valstybei narei, kurioje tas asmuo yra įsisteigęs, bent šią informaciją:
  - i) vardą, pavardę arba pavadinimą, nuolatinį veiklos vietos, iš kurios tiekiami tie vaistai, adresą;
  - ii) veiklos, kuria bus siūloma parduoti vaistus visuomenei nuotoliniu būdu, naudojantis informacinės visuomenės paslaugomis, pradžios datą;
  - iii) tam tikslui naudojamos svetainės adresą ir atitinkamą informaciją, kuri reikalinga, kad būtų galima nustatyti tą svetainę;
  - iv) prireikus, nuotoliniu būdu, naudojantis informacinės visuomenės paslaugomis, visuomenei parduodamų vaistų klasifikaciją pagal VI antraštinę dalį.

Prireikus tokia informacija atnaujinama;

- c) vaistai turi atitikti paskirties valstybės narės nacionalinės teisės aktus pagal 6 straipsnio 1 dalį;
- d) nedarant poveikio informavimo reikalavimams, nustatytiems [Direktyvoje 2000/31], svetainėje, kurioje siūloma parduoti vaistus, pateikiama bent ši informacija:
  - i) kompetentingos institucijos arba kompetentingos institucijos, kuriai pranešta informacija pagal b punktą, kontaktiniai duomenys;
  - ii) internetinė nuoroda su įsisteigimo valstybės narės svetaine, nurodyta 4 dalyje;
  - iii) bendras logotipas, nurodytas 3 dalyje, kuris aiškiai nurodomas kiekviename svetainės, kuri susijusi su siūlymu parduoti vaistus visuomenei nuotoliniu būdu, puslapyje. Bendrame logotipe pateikiama internetinė nuoroda, susieta su asmens įrašu sąrašė, nurodytame 4 dalies c punkte.

2. Valstybės narės gali dėl su visuomenės sveikatos apsauga susijusių priežasčių nustatyti savo teritorijoje sąlygas mažmeniniam vaistų tiekimui visuomenei nuotoliniu būdu, naudojantis informacinės visuomenės paslaugomis.

<...>

6. Nedarant poveikio Direktyvai [2000/31] ir reikalavimams, nustatytiems pagal šią antraštinę dalį, valstybės narės imasi priemonių, būtinų užtikrinti, kad kitiems asmenims, kurie nenurodyti 1 dalyje, siūlanties visuomenei parduoti vaistus nuotoliniu būdu pasinaudodami [pasinaudojant] visuomenės informavimo tarnybomis ir vykdančiams savo veiklą jų teritorijose, būtų taikomos veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios sankcijos.“

B. Prancūzijos teisė

5. Pagal *Code de la santé publique* (Visuomenės sveikatos kodeksas) L.5125-25 straipsnį:

„Vaistininkams ar jų darbuotojams draudžiama prašyti visuomenės užsakymų.

Vaistininkams draudžiama gauti vaistų ir kitų L. 4211-1 straipsnyje nurodytų produktų bei daiktų užsakymus per įprastus tarpininkus ir užsiimti vaistų, produktų bei daiktų, kurių užsakymas juos pasiektų tokiu būdu, prekyba ir pristatymu į namus.

Bet koks užsakymas, kurį ne vaistinėje pristato bet kuris kitas asmuo, gali būti perduotas tik užantspauduotame pakete, ant kurio nurodytas kliento vardas, pavardė ir adresas.

Vis dėlto, jei laikomasi L. 5125-21 straipsnio pirmos pastraipos nuostatų, vaistus ruošiantys vaistininkai ir kiti pagal įstatymą juos pavaduoti įgalioti asmenys gali asmeniškai pristatyti užsakymus į pacientų namus, kai to reikia turint omenyje pacientų padėtį.“

6. Šio kodekso L. 5125-26 straipsnyje numatyta:

„Draudžiamas bet kokių L. 4211-1 straipsnyje nurodytų vaistų, produktų bei daiktų pardavimas visuomenei per tarpininkus, pirkimo grupes arba įstaigas, priklausančias asmenims, neturintiems L. 4221-1 straipsnyje nurodytų diplomų, pažymėjimų ar kitų oficialių kvalifikaciją įrodančių dokumentų, arba administruojamas tokių asmenų.“

III. Pagrindinės bylos faktinės aplinkybės

7. Bendrovės *Doctipharma SAS* valdomoje interneto svetainėje www.doctipharma.fr interneto vartotojams suteikiama galimybė „iš vaistus ruošiančių ir išduodančių vaistinių interneto svetainių“ (arba, kaip nurodo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, kitaip tariant, „iš vaistininko, kuris savo komercinę interneto svetainę valdo pasitelkdamas *Doctipharma* techninį sprendimą“) nusipirkti nereceptinių farmacijos produktų ir vaistų.

8. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas šios interneto svetainės veikimą aprašo taip. Interneto vartotojas turi susikurti kliento paskyrą ir tam užpildyti formą, pateikdamas asmeninę informaciją, kuria remiantis galima nustatyti jo tapatybę ir palengvinti prieigą prie pasirinktų vaistininkų interneto svetainių. Kurdamas paskyrą, interneto vartotojas turi nurodyti vaistininką, iš kurio pirks prekes ir su kuriuo susies savo paskyrą. *Doctipharma* interneto svetainėje nereceptiniai vaistai pristatomi pagal iš anksto užregistruotą katalogą, su kuriuo interneto vartotojas gali susipažinti, jei nori pateikti užsakymą. Šioje svetainėje vaistinių siūlomi vaistai pristatomi kaip prekių asortimentas, nurodant jų kainą, o užsakymai persiunčiami vaistinei, kurios interneto svetainės priegloba vyksta *Doctipharma* interneto svetainėje.

Mokėjimas atliekamas per visoms asocijuotoms vaistinėms bendrą mokėjimo sistemą. Užsakymas patvirtinamas į kliento paskyrą ir užsakančio interneto vartotojo elektroninio pašto adresu išsiunčiant pranešimą.

9. *Union des groupements de pharmaciens d'officine (UDGPO)* yra vaistus ruošiančių vaistinių grupių asociacija. Ji mano, kad prekybos internetu procesas, kurį *Doctipharma* siūlo vaistinėms, reiškia, kad ši bendrovė yra elektroninės prekybos vaistais dalyvė, o kadangi ji neturi vaistininko statuso, ši veikla yra neteisėta.

10. 2016 m. gegužės 31 d. sprendimu *Tribunal de commerce de Nanterre* (Nantero komercinių bylų teismas, Prancūzija) nusprendė, kad *Doctipharma* interneto svetainėje vaistais prekiaujama neteisėtai, ir iš esmės įpareigojo bendrovę *Doctipharma* nutraukti elektroninę vaistų prekybą šioje svetainėje.

11. *Doctipharma* pateikė apeliacinį skundą *Cour d'appel de Versailles* (Versalio apeliacinis teismas, Prancūzija), šis 2017 m. gruodžio 12 d. sprendimu panaikino tą sprendimą. Teismas nusprendė, kad *Doctipharma* interneto svetainė yra teisėta, nes interneto naudotojų užsakymus, kurie perduodami tik per *Doctipharma* sukurtą platformą, kaip vaistus ruošiančių vaistininkų interneto svetainių techninio palaikymo priemonę, gauna patys vaistininkai, o *Doctipharma* kitaip nedalyvauja juos valdant. Minėto teismo teigimu, šioje svetainėje sudaromos sąlygos klientams ir vaistinėms tiesiogiai palaikyti tarpusavio ryšius.

12. 2019 m. birželio 19 d. sprendimu *Cour de cassation* (Kasacinis teismas, Prancūzija) panaikino šį sprendimą dėl Visuomenės sveikatos kodekso L.5125-25 ir L.5125-26 straipsnių pažeidimo ir grąžino bylą *Cour d'appel de Paris* (Paryžiaus apeliacinis teismas, Prancūzija), šioje byloje prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui. *Cour de cassation* (Kasacinis teismas) teigimu, iš *Doctipharma* veiklos, kurią, be kita ko, sudaro vaistus ruošiančių vaistininkų ir potencialių pacientų tarpusavio ryšių palaikymas siekiant parduoti vaistus, matyti, kad ši bendrovė atlieka tarpininko vaidmenį ir taip dalyvauja elektroninėje vaistų prekyboje neturėdama vaistininko statuso; taip ji pažeidžia šias Visuomenės sveikatos kodekso nuostatas.

13. 2019 m. rugpjūčio 19 d. pareiškimu *Doctipharma* kreipėsi į *Cour d'appel de Paris* (Paryžiaus apeliacinis teismas), prašydama vėliau pateikti Teisingumo Teismui kelis prejudicinius klausimus, iš esmės susijusius su Direktyvos 2001/83 85c straipsnio aiškinimu ir laisvo paslaugų judėjimo principu.

14. *Doctipharma* mano, kad jos veikla – tai vaistus ruošiantiems vaistininkams skirto savitarpio pagalbos sprendimo techninio projektavimo ir palaikymo veikla, kad jie galėtų kurti ir valdyti savo nereceptinių vaistų elektroninės prekybos interneto svetainės pagal vaistų pardavimą internetu reglamentuojančias nuostatas. *Doctipharma* teigimu, Prancūzijos teismai turi aiškinti Visuomenės sveikatos kodekso L.5125-25 straipsnio 2 dalį ir L.5125-26 straipsnį, atsižvelgdami į Direktyvos 2001/83 85c straipsnį, kad nustatytų, ar iš šių nacionalinės teisės nuostatų kylantis draudimas tarpininkauti parduodant vaistus turi būti taikomas jos veiklai.

15. Be to, *Doctipharma* pabrėžia, kad Sprendime *Asociación Profesional Elite Taxi*⁵ padaryta išvada grindžiama tai bylai būdingomis aplinkybėmis, be kita ko, susijusiomis su tuo, kad bendrovė *Uber* darė lemiamą įtaką vairuotojų teikiamų paslaugų sąlygoms, ir dėl to netaikytina pagrindinėje byloje nagrinėjamam ginčui. Jos teigimu, tas pats pasakytina apie Sprendimą A

⁵ 2017 m. gruodžio 20 d. sprendimas (C-434/15, EU:C:2017:981).

(*Vaistų reklama ir prekyba internetu*)⁶, nes byla, kurioje priimtas tas sprendimas, buvo susijusi su galimybe remtis Prancūzijoje taikomais reklamos apribojimais prekiaujant vaistais prieš bendrovę, kurios buveinė yra kitoje valstybėje narėje nei Prancūzija ir kuri parduoda juos savo interneto svetainėje Prancūzijos vartotojams, taigi, joje nagrinėtas visai kitas klausimas nei tas, dėl kurio kilo ginčas nagrinėjamoje byloje. Vis dėlto ji pažymi, kad šis sprendimas yra reikšmingas šiai bylai, nes jame konstatuota, kad vaistų prekybos internetu platforma, nagrinėjama pagrindinėje byloje, yra informacinės visuomenės paslauga, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 2000/31 2 straipsnio a punktą.

16. Vadovaudamasis ta pačia logika ir remdamasis Sprendimu *Asociación Profesional Elite Taxi*⁷ prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo, pirma, kad bendrovės *Doctipharma* teikiama paslauga turi kitokių požymių nei paslauga, dėl kurios priimtas minėtas sprendimas, nes vaistus ruošiantys vaistininkai, skirtingai nei *Uber* neprofesionalūs vairuotojai, yra vaistų prekybos specialistai, ir, antra, neatrodo, jog *Doctipharma* dalyvauja nustatant vaistų kainas. Dėl Sprendimo *A (Vaistų reklama ir prekyba internetu)*⁸ prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo, kad jame nagrinėjami ne tie patys klausimai, kurie keliami pagrindinėje byloje, nes šis sprendimas yra susijęs su Prancūzijoje taikomų vaistų reklamos apribojimų suderinamumu su Direktyvos 2001/83 85c straipsniu.

IV. Prejudiciniai klausimai ir procesas Teisingumo Teisme

17. Šiomis aplinkybėmis 2021 m. rugsėjo 17 d. sprendimu (jį Teisingumo Teismas gavo 2021 m. rugsėjo 30 d.) *Cour d'appel de Paris* (Paryžiaus apeliacinis teismas) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

- „1. Ar *Doctipharma* veikla, vykdoma jos svetainėje www.doctipharma.fr ir iš jos, turi būti laikoma „informacinės visuomenės paslauga“, kaip tai suprantama pagal [Direktyvą 98/34]?
2. Ar tokiu atveju *Doctipharma* veikla, vykdoma jos svetainėje www.doctipharma.fr ir iš jos, patenka į [Direktyvos 2001/83] 85c straipsnio taikymo sritį?
3. Ar [Direktyvos 2001/83] 85c straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad draudimas verstis *Doctipharma* veikla, vykdoma jos svetainėje www.doctipharma.fr ir iš jos, nustatytas aiškinant Visuomenės sveikatos kodekso L.5125-25 ir L.5125-26 straipsnius, yra visuomenės sveikatos apsaugos tikslais pateisinamas ribojimas?
4. Jeigu taip nėra, ar [Direktyvos 2001/83] 85c straipsnį reikia aiškinti taip, kad pagal jį leidžiama *Doctipharma* veikla, vykdoma jos svetainėje www.doctipharma.fr ir iš jos?
5. Ar tokiu atveju *Doctipharma* veiklos draudimas, kurį *Cour de cassation* (Kasacinis teismas) nustatė aiškindamas Visuomenės sveikatos kodekso L.5125-25 ir L.5125-26 straipsnius, yra pateisinamas visuomenės sveikatos apsauga, kaip tai suprantama pagal [Direktyvos 2001/83] 85c straipsnį?
6. Jeigu taip nėra, ar [Direktyvos [2001/83] 85c straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad pagal jį leidžiama *Doctipharma* vykdoma „informacinės visuomenės paslaugos“ veikla?“

⁶ 2020 m. spalio 1 d. sprendimas (C-649/18, EU:C:2020:764).

⁷ 2017 m. gruodžio 20 d. sprendimas (C-434/15, EU:C:2017:981).

⁸ 2020 m. spalio 1 d. sprendimas (C-649/18, EU:C:2020:764).

18. Rašytines pastabas pateikė pagrindinės bylos šalys, Prancūzijos, Čekijos ir Italijos vyriausybės, taip pat Europos Komisija. Pagrindinės bylos šalims, Prancūzijos vyriausybei, taip pat Europos Komisijai buvo atstovaujama per 2023 m. balandžio 19 d. įvykusį posėdį.

V. Analizė

A. Dėl pirmojo prejudicinio klausimo

19. Pirmuoju prejudiciniu klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas siekia išsiaiškinti, ar *Doctipharma* savo interneto svetainėje vykdoma veikla yra „informacinės visuomenės paslauga“, kaip ji suprantama pagal Direktyvą 98/34⁹.

20. Pirmiausia reikia pažymėti, kad šiame prašyme priimti prejudicinį sprendimą nenušviečiamas išsamus *Doctipharma* teikiamos paslaugos vaizdas, o šalių šiuo klausimu pateikta informacija ne visada nuosekli. Vis dėlto atsižvelgiant į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo pateiktą informaciją pirmąjį prejudicinį klausimą reikia suprasti taip, kad juo iš esmės siekiama išsiaiškinti, ar Direktyvos 98/34 1 straipsnio 2 punktą turi būti aiškinamas taip, kad „informacinės visuomenės paslauga“, kaip ji suprantama pagal šią nuostatą, yra interneto svetainėje teikiama paslauga, kurią sudaro vaistininkų ir klientų tarpusavio ryšių palaikymas siekiant parduoti nereceptinius vaistus iš šios interneto svetainės paslaugas užsisakiusių vaistus ruošiančių vaistinių interneto svetainių.

21. Direktyvoje 98/34 „informacinės visuomenės paslauga“ apibrėžta kaip „bet kuri informacinės visuomenės paslauga, t. y. paprastai už atlyginimą per atstumą, elektroninėmis priemonėmis ir asmeniškų paslaugų gavėjo prašymu teikiama paslauga“.

22. Pirma, šiame prašyme priimti prejudicinį sprendimą nėra jokios konkrečios informacijos šiuo klausimu, kuria remiantis galima manyti, kad *Doctipharma* siūloma paslauga yra teikiama už atlygį. Vis dėlto iš to matyti, kad vaistininkai savo interneto svetainės valdė pasitelkdami *Doctipharma* techninį sprendimą; iš to darau išvadą, kad jie turi iš anksto sutikti su šia paslauga. Savo rašytinėse pastabose *Doctipharma* nurodo, kad vaistininkai jos platforma naudojami už fiksuoto dydžio mokestį. Prancūzijos vyriausybė priduria, kad bendrovei *Doctipharma* už suteiktą paslaugą taip pat grąžinama tam tikra platformos gautos pardavimo sumos procentinė dalis. Bet kuriuo atveju šiomis aplinkybėmis nesvarbu, ar *Doctipharma* atlygį gauna atskaičius tam tikrą sumą iš kliento sumokėtos kainos, ar iš vaistininko atlikto mokėjimo. Iš tikrųjų atlygį už informacinės visuomenės paslaugą nebūtinai turi mokėti visi ją gaunantys asmenys¹⁰.

23. Antra, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo, kad, kaip matyti iš šios išvados 7 ir 8 punktų, interneto vartotojai *Doctipharma* interneto svetainėje įsigyja nereceptinių farmacijos produktų ir vaistų iš vaistinių interneto svetainių. Jis priduria, kad *Cour de cassation* (Kasacinis teismas) panaikino *Cour d'appel de Versailles* (Versalio apeliacinis teismas) sprendimą, motyvuodamas tuo, kad šis teismas nepadarė išvadų iš savo paties teiginių, kad

⁹ Šiuo atžvilgiu negalima atmesti galimybės, kad, norint atsakyti į pirmąjį klausimą, reikės išsiaiškinti ne tik Direktyvos 98/34, bet ir 2015 m. rugsėjo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2015/1535, kuria nustatoma informacijos apie techninius reglamentus ir informacinės visuomenės paslaugų taisyklės teikimo tvarka (OL L 241, 2015, p. 1), nuostatas. Iš tikrųjų 2015 m. spalio 7 d. Direktyva 98/34 buvo panaikinta Direktyva 2015/1535, o *Doctipharma* savo rašytinėse pastabose nurodo, kad nagrinėjama paslauga buvo teikiama iki 2016 m. Vis dėlto reikia pažymėti, kad antroje direktyvoje pakartota sąvokos „informacinės visuomenės paslauga“ apibrėžtis, kuri buvo pateikta pirmojoje direktyvoje, todėl antrosios direktyvos taikymas pagrindinės bylos aplinkybėms bet kuriuo atveju neturi įtakos atsakymui į pirmąjį prejudicinį klausimą.

¹⁰ Šiuo klausimu žr. 2020 m. gruodžio 3 d. Sprendimą *Star Taxi App* (C-62/19, EU:C:2020:980, 45 punktas).

Doctipharma interneto svetainėje jos vykdoma veikla yra, be kita ko, vaistus ruošiančių vaistininkų ir klientų tarpusavio ryšių palaikymas siekiant parduoti vaistus. Taigi, neatsižvelgiant į kontroversišką klausimą, ar teisiniu požiūriu pagal Prancūzijos teisėje pateiktas apibrėžtis ir sąvokas *Doctipharma* teikiama paslauga yra tarpininkavimo forma, reikia konstatuoti, kad faktiniu požiūriu teikiant šią paslaugą leidžiamas ar bent jau palengvinamas vaistininkų ir klientų ryšių palaikymas.

24. Tokiomis aplinkybėmis reikia manyti: kadangi kliento ir vaistinės santykiai užmezgami interneto svetainėje jiems abiem tuo pačiu metu nedalyvaujant, *Doctipharma* teikiama paslauga yra per atstumą elektroninėmis priemonėmis teikiama paslauga¹¹. Šiuo atžvilgiu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi patikrinti, ar sudarydami sutartį vaistininkas ir klientas tarpusavyje arba su *Doctipharma* bendrauja tik naudodamiesi elektronine įranga.

25. Trečia, iš šios išvados 22 punkte pateiktų argumentų matyti, kad *Doctipharma* siūloma paslauga teikiama tiek vaistininkams, kurie, norėdami pasinaudoti šios bendrovės teikiama paslauga, turi užsiregistruoti *Doctipharma* interneto svetainėje, tiek klientams, norintiems įsigyti vaistų iš šioje interneto svetainėje užsiregistravusių vaistininkų.

26. Vadinasi, darytina išvada, kad paslaugos teikėjo interneto svetainėje teikiama paslauga, kurią sudaro vaistininkų ir klientų ryšių palaikymas siekiant parduoti nereceptinius vaistus iš šios interneto svetainės paslaugas už fiksuotą mokestį užsisakiusių vaistus ruošiančių vaistinių interneto svetainių, kai sudarant pirkimo-pardavimo sutartį šis paslaugos teikėjas, vaistininkas ir klientas nesusisiekia kitaip, tik naudodami elektroninę įrangą, iš principo yra „informacinės visuomenės paslauga“, kaip ji suprantama pagal Direktyvą 98/34.

27. Atsižvelgiant į tai, pagal sprendimus *Asociación Profesional Elite Taxi*¹², *Airbnb Ireland*¹³ ir *Star Taxi App*¹⁴, kuriuos prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas ir šalys nurodo savo pastabose, paslauga, kurią sudaro klientų ir paslaugų teikėjų, atitinkančių visas Direktyvos 98/34 1 straipsnio 2 punkte numatytas sąlygas, ryšių palaikymas, iš principo yra atskira nuo paskesnės šių paslaugų teikėjų teikiamos paslaugos, su kuria ji susijusi, ir dėl to turi būti laikoma informacinės visuomenės paslauga. Vis dėlto kitaip būna tuo atveju, jei paaiškėja, kad ši ryšių palaikymo paslauga yra bendros paslaugos, kurios pagrindiniam elementui taikomas kitas teisinis kvalifikavimas, sudedamoji dalis. Iš šios jurisprudencijos matyti, kad taip yra tuo atveju, kai ši ryšio palaikymo paslauga yra funkcinio ir ekonominiu požiūriais neatsiejama nuo kitos paslaugos. Be to, dar reikia, kad pirmosios paslaugos teikėjas taip pat organizuotų ir kontroliuotų bendrą antrosios paslaugos veikimą¹⁵.

28. Šiuo klausimu reikia pasakyti, kad, kaip remdamasis Direktyvos 2000/31 18 konstatuojamąja dalimi ir šios direktyvos pasiūlymo motyvais Sprendime *Ker-Optika*¹⁶ pažymėjo Teisingumo Teismas, informacinės visuomenės paslaugos, be kita ko, apima prekių pardavimą internetu ir paslaugas, leidžiančias sudaryti elektroninius sandorius prisijungus prie tinklo perkant prekes, pavyzdžiui, interaktyvią teleparduotuvę ir elektroninius prekybos centrus.

¹¹ Pagal analogiją žr. 2019 m. gruodžio 19 d. Sprendimą *Airbnb Ireland* (C-390/18, EU:C:2019:1112, 47 punktai).

¹² 2017 m. gruodžio 20 d. sprendimas (C-434/15, EU:C:2017:981, 37 ir 40 punktai).

¹³ 2019 m. gruodžio 19 d. sprendimas (C-390/18, EU:C:2019:1112, 50 punktai).

¹⁴ 2020 m. gruodžio 3 d. sprendimas (C-62/19, EU:C:2020:980, 49 punktai).

¹⁵ Šiuo klausimu žr. 2017 m. gruodžio 20 d. Sprendimą *Asociación Profesional Elite Taxi* (C-434/15, EU:C:2017:981, 38 ir 39 punktai); 2019 m. gruodžio 19 d. Sprendimą *Airbnb Ireland* (C-390/18, EU:C:2019:1112, 53–56 punktai) ir 2020 m. gruodžio 3 d. Sprendimą *Star Taxi App* (C-62/19, EU:C:2020:980, 50–53 punktai).

¹⁶ 2010 m. gruodžio 2 d. Sprendimas *Ker-Optika* (C-108/09, ECLI:EU:C:2010:725).

29. Šiomis aplinkybėmis abejoju, ar šios išvados 27 punkte nurodytą jurisprudenciją galima visiškai pritaikyti situacijoms, kai prekių pardavimo internetu veikla palengvinama ar net vykdoma pasinaudojant informacinės visuomenės paslauga, kurią teikia kitas paslaugų teikėjas, padedantis pardavėjams ir klientams palaikyti ryšius. Tokiais atvejais ryšio palaikymo paslauga negali būti bendros paslaugos, kurios pagrindinis elementas nėra „informacinės visuomenės paslauga“, sudedamoji dalis. Iš tiesų, kaip matyti iš šios išvados 28 punkto, pardavimo internetu paslauga savaime yra informacinės visuomenės paslauga.

30. Vadinasi, pripažinimas, kad pagalba pardavėjams palaikant ryšius su klientais yra bendros pardavimo paslaugos sudedamoji dalis, nebūtinai pakeistų šios paslaugos, kaip „informacinės visuomenės paslaugos“, teisinį kvalifikavimą. Vis dėlto argumentas, kad šios išvados 27 punkte nurodytoje jurisprudencijoje nustatyti kriterijai yra tenkinami, turėtų lemti išvadą, kad pats paslaugų teikėjas, teikiantis paslaugą, kurią *a priori* sudaro tik pardavėjų ryšių su klientais palaikymas, pats yra pardavimo paslaugos teikėjas.

31. Bet kuriuo atveju, antra, kaip pažymi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, šioje byloje nagrinėjama paslauga neatitinka šios išvados 27 punkte paminėtoje jurisprudencijoje nustatytų kriterijų.

32. Iš tikrųjų, pirma, vaistus ruošiantys vaistininkai yra vaistų pardavimo specialistai, kurie gali užsiimti nuotoline prekyba nepriklausomai nuo *Doctipharma* teikiamos paslaugos, todėl ši paslauga gali būti atskirta nuo paties pardavimo sandorio. Antra, neatrodo, kad *Doctipharma* organizuotų bendrą pardavimo sandorių veikimą, nes vaistus ruošiantį vaistininką pasirenka klientas, o ši bendrovė nedalyvauja nustatant specialistų parduodamų vaistų kainą ir nevykdo šių pardavimo sandorių kontrolės. Be to, tai, kad vaistai *Doctipharma* svetainėje pateikiami iš anksto užregistruoto katalogo forma, nebūtinai reiškia, kad ši bendrovė nustato vaistų pasiūlą. Iš per posėdį vykusių diskusijų matyti, kad šis katalogas pirmiausia buvo sudarytas remiantis sąrašu su nurodytais visais vaistais, kuriems išduotas leidimas valstybėje narėje, kur įsteigta *Doctipharma*, ir šios bendrovės paslaugą užsisakiusiais vaistininkais, o vėliau šis sąrašas papildytas duomenimis apie abonentais tapusių vaistininkų tiekiamų vaistų prieinamumą.

33. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, laikausi nuomonės, kurią pateikiau šios išvados 26 punkte. Taigi į pirmąjį prejudicinį klausimą reikia atsakyti taip, kad „informacinės visuomenės paslauga“, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 98/34 1 straipsnio 2 punktą, yra teikėjo interneto svetainėje teikiama paslauga, kurią sudaro vaistininkų ir klientų ryšio palaikymas siekiant parduoti nereceptinius vaistus iš šios interneto svetainės paslaugas už fiksuotą mokestį užsisakiusių vaistus ruošiančių vaistinių interneto svetainių, kai sudarant pirkimo-pardavimo sutartį šis paslaugos teikėjas, vaistininkas ir klientas nesusisiekia kitaip, tik naudodami elektroninę įrangą. Nagrinėjamu atveju prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi patikrinti, ar faktiniu požiūriu visos šios aplinkybės buvo susiklosčiusios, kiek tai susiję su pagrindinėje byloje nagrinėjama paslauga.

B. Dėl antrojo prejudicinio klausimo

1. Klausimo apibrėžimas

34. Antruoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2001/83 85c straipsnio 1 dalies a punktas ir 85c straipsnio 2 dalis turi būti aiškinami taip, kad į vienos iš šių nuostatų taikymo sritį patenka pirmajame prejudiciniame

klausime aprašytos paslaugos teikėjui nustatytas draudimas, kylantis iš nacionalinių nuostatų, pagal kurias šia paslauga draudžiama naudotis asmenims, turintiems leidimą arba teisę nuotoliniu būdu tiekti visuomenei nereceptinius vaistus, aiškinimo.

35. Tiesa, šis antrasis klausimas, kaip jį suformulavo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, susijęs tik su tuo, ar *Doctipharma* veikla patenka į Direktyvos 2001/83 85c straipsnio taikymo sritį.

36. Vis dėlto iš tikrųjų šis klausimas yra preliminarus trečiojo, ketvirtojo, penktojo ir šeštojo prejudicinių klausimų, kuriais prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia sužinoti, ar Direktyvos 2001/83 85c straipsniui prieštarauja *Doctipharma* nustatytas draudimas, atžvilgiu. Norint atsakyti į šį klausimą, reikia nustatyti ne tik tai, ar *Doctipharma* veiklai taikoma ši nuostata, bet ir kokiems konkretesniems šio straipsnio punktams taikomas šios veiklos draudimas, kuris kyla iš pagrindinėje byloje nagrinėjamų nacionalinės teisės nuostatų aiškinimo.

37. Šiuo klausimu, pirma, Direktyvos 2001/83 85c straipsnio 1 dalyje išvardytos sąlygos, taikomos vaistų pardavimui nuotoliniu būdu, naudojantis informacinės visuomenės paslaugomis („[sąlygos, kuriomis] vaistai visuomenei [yra] siūlomi parduoti“). Konkrečiai šios direktyvos 85c straipsnio 1 dalies a punkte teigiama, kad „fizinis arba juridinis asmuo, siūlantis parduoti vaistus, turi [turėti] leidimą arba [būti] įgaliotas tiekti vaistus visuomenei, taip pat ir nuotoliniu būdu, pagal valstybės narės, kurioje šis asmuo įsisteigęs, nacionalinės teisės aktus“. Šią nuostatą papildoma minėtos direktyvos 85c straipsnio 6 dalis, pagal kurią „valstybės narės imasi priemonių, būtinų užtikrinti, kad kitiems asmenims, kurie nenurodyti 1 dalyje, siūlantiesiems visuomenei parduoti vaistus nuotoliniu būdu pasinaudodami [pasinaudojant] visuomenės informavimo paslaugomis ir vykdančioms savo veiklą jų teritorijose, būtų taikomos veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios sankcijos“.

38. Antra, pagal Direktyvos 2001/83 85c straipsnio 2 dalį „[v]alstybės narės gali dėl su visuomenės sveikatos apsauga susijusių priežasčių nustatyti savo teritorijoje sąlygas mažmeniniam vaistų tiekimui visuomenei nuotoliniu būdu, naudojantis informacinės visuomenės paslaugomis“.

39. Šiomis aplinkybėmis trečiajame ir penktajame prejudiciniuose klausimuose pateikta nuoroda į pateisinimą visuomenės sveikatos apsauga leidžia manyti, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, jog nagrinėjamos nacionalinės teisės nuostatos patenka į Direktyvos 2001/83 85c straipsnio 2 dalies taikymo sritį. Vis dėlto, kaip matyti iš per posėdį vykusių diskusijų, toks samprotavimas toli gražu nėra akivaizdus. Taigi, siūlau performuluoti antrąjį klausimą taip, kad Teisingumo Teismas įvertintų, ar tai, kad nagrinėjamos nacionalinės nuostatos patenka į Direktyvos 2001/83 85c straipsnio 2 dalies taikymo sritį, atitinka teisingą šios direktyvos aiškinimą¹⁷.

40. Šiuo tikslu ir tam, kad būtų galima naudingai atsakyti į prejudicinius klausimus, reikia išnagrinėti Direktyvos 2001/83 85c straipsnio 1 dalies a punkto ir 85c straipsnio 2 dalies taikymo sričių atskyrimą.

¹⁷ Žr. šios išvados 34 punktą.

2. Atitinkamų nuostatų taikymo sričių atskyrimas

41. Iš Direktyvos 2001/83 85c straipsnio 1 dalies a punkto ir 6 dalies matyti, kad viena iš sąlygų, kurios reikalaujama norint siūlyti vaistus visuomenei nuotoliniu būdu naudojantis informacinės visuomenės paslaugomis, yra susijusi su asmenimis, galinčiais užsiimti tokia veikla. Iš šios pirmosios nuostatos aiškėja, kad tai turi būti asmenys, turintys leidimą arba įgalioti tiekti vaistus visuomenei, taip pat ir nuotoliniu būdu, pagal valstybės narės, kurioje šie asmenys įsisteigę, nacionalinės teisės aktus. Kitaip tariant, šią nuostatą galima suprasti taip, kad ja atsakoma į klausimą, „kas“ gali prekiauti vaistais internetu. Be to, nors šios direktyvos 85c straipsnio 1 dalies a punkte nustatyta sąlyga kyla iš Sąjungos teisės, atsakymą į šį klausimą turi pateikti valstybė narė, kurios teritorijoje asmuo yra įsisteigęs (kilmės valstybė narė).

42. Vis dėlto Direktyvos 2001/83 85c straipsnio 2 dalis yra susijusi su valstybės narės, kurios teritorijoje parduodami nuotoliniu būdu tiekiami vaistai, įgaliojimais „nustatyti sąlygas mažmeniniam vaistų tiekimui [šios valstybės narės teritorijoje]“. Taigi tai yra sąlygos, kurias nacionaliniu lygmeniu gali nustatyti paskirties valstybė narė.

43. Taigi, ypač tuo atveju, kai asmuo, parduodantis vaistus internetu, yra įsisteigęs valstybėje narėje, kurios teritorijoje šie vaistai tiekiami, kaip šioje byloje, būtina atskirti Direktyvos 2001/83 85c straipsnio 1 dalies a punkte numatytą sąlygą nuo šios direktyvos 85c straipsnio 2 dalyje nustatytų sąlygų, susijusių su mažmeniniu vaistų, kuriais prekiaujama internetu, tiekimu.

44. Atsižvelgdamas į bendrą šiose dviejose nuostatose, ypač Direktyvos 2001/83 85c straipsnio 2 dalyje, vartojamų sąvokų pobūdį („[sąlygos] mažmeniniam vaistų tiekimui visuomenei nuotoliniu būdu, naudojantis informacinės visuomenės paslaugomis“), nematau, kad šią mįslę būtų galima įminti jas aiškinant pažodžiui. Vis dėlto veiksniai, naudingi siekiant atskirti sąlygas, susijusias su kiekviena iš šių dviejų nuostatų, minimi, pirma, Direktyvos 2011/62 21–24 konstatuojamosiose dalyse ir jose nurodytoje jurisprudencijoje ir, antra, Direktyvoje 2000/31, kuri taip pat susijusi su produktų pardavimu internetu.

a) Dėl Direktyvos 2011/62

45. Direktyvos 2011/62, kuria į Direktyvą 2001/83 buvo įtrauktas 85c straipsnis, 21 konstatuojamojoje dalyje nurodyta, kad „konkrečios mažmeninio tiekimo visuomenei sąlygos nesuderintos Sąjungos lygiu, todėl valstybės narės gali nustatyti vaistų tiekimo visuomenei sąlygas laikydamosi [SESV] nustatytų apribojimų“. Šios direktyvos 22–24 konstatuojamosiose dalyse pateikta paaiškinimų šiuo klausimu.

46. Visų pirma Direktyvos 2011/62 22 konstatuojamojoje dalyje nurodyta, kad „[t]irdamas vaistų mažmeninio tiekimo sąlygų suderinamumą su Sąjungos teisės aktais, [Teisingumo Teismas] pripažino itin specifinį vaistų pobūdį, kurių gydomas poveikis išskiria juos iš kitų prekių. Teisingumo Teismas taip pat patvirtino, kad <...> valstybės narės turi nuspręsti, kokio lygio visuomenės sveikatos apsaugą jos ketina suteikti ir kaip šį lygį pasiekti. Kadangi šis lygis įvairiose valstybėse narėse gali skirtis, valstybėms narėms turi būti suteikta diskrecija spręsti dėl vaistų tiekimo visuomenei jų teritorijoje sąlygų“. Toliau šios direktyvos 23 konstatuojamojoje dalyje nurodyta, kad „[y]pač atsižvelgiant į grėsmę visuomenės sveikatai ir valstybėms narėms suteiktus įgaliojimus nustatyti visuomenės sveikatos apsaugos lygį, Teisingumo Teismo praktikoje buvo pripažinta, kad iš esmės valstybės narės gali apriboti mažmeninę prekybą vaistais ir leisti jais prekiauti tik vaistininkams“. Galiausiai šios direktyvos 24 konstatuojamojoje dalyje teigiama, kad

„[t]odėl ir atsižvelgiant į Teisingumo Teismo praktiką valstybės narės turėtų galėti nustatyti visuomenės sveikatos apsauga pagrįstas sąlygas mažmeniniam vaistų tiekimui, kuri[as] taikant informacinės visuomenės paslaugas siūloma parduoti nuotolinės prekybos būdu <...>. Tokios sąlygos neturėtų nepagrįstai riboti vidaus rinkos veikimo“.

47. Be to, kaip matyti iš Sprendimo *Apothekerkammer des Saarlandes ir kt.*¹⁸, į kurią daroma nuoroda Direktyvos 2011/62 22 ir 23 konstatuojamosiose dalyse, vaistų tiekimo visuomenei sąlygos, be kita ko, susijusios su mažmeninės prekybos vaistais sąlygomis, visų pirma galimybe leisti verstis mažmenine vaistų prekyba tik vaistininkams, kurie profesiniu požiūriu yra faktiškai nepriklausomi, ir imtis priemonių, galinčių panaikinti ar sumažinti pavojų pažeisti šią nepriklausomybę, nes toks pažeidimas gali daryti poveikį gyventojų aprūpinimo vaistais tinkamumo ir kokybės lygiui.

48. Vis dėlto reikia pažymėti, kad Sprendimas *Apothekerkammer des Saarlandes ir kt.*¹⁹ nesusijęs su pardavimu internetu ir bet kuriuo atveju buvo priimtas prieš priimant Direktyvą 2011/62. Remiantis šia direktyva padarytais pakeitimais, klausimas, „kas“ gali prekiauti vaistais internetu, nurodytas Direktyvos 2001/83 85c straipsnio 1 dalies a punkte²⁰. Taigi, kadangi šis klausimas patenka į pastarosios nuostatos taikymo sritį, jis negali patekti į paskirties valstybės narės pagal šios direktyvos 85c straipsnio 2 dalį nustatytas sąlygas, susijusias su mažmeniniu vaistų tiekimu internetu. Vis dėlto ši nuostata taikoma sąlygoms, susijusioms su kitais Sprendime *Apothekerkammer des Saarlandes ir kt.*²¹ paminėtais aspektais, t. y. su mažmeninės prekybos vaistais sąlygomis, visų pirma su priemonėmis, galinčiomis pašalinti ar sumažinti pavojų, kad bus pakenkta asmenų, turinčių leidimą arba teisę tiekti vaistus visuomenei, nepriklausomumui.

49. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, jei reikia pripažinti, kad *Doctipharma* savo teikiama informacinės visuomenės paslauga siūlo visuomenei nuotolinės prekybos vaistais paslaugą, šiai bendrovei nustatytas draudimas turėtų būti nagrinėjamas atsižvelgiant į Direktyvos 2001/83 85c straipsnio 1 dalies a punktą ir galbūt į šio straipsnio 6 dalį. Jeigu vis dėlto *Doctipharma* neturi būti laikoma siūlančia nuotolinės prekybos vaistais paslaugą – parduoti vaistus visuomenei per atstumą, jai nustatytas draudimas turėtų būti laikomas prekybos vaistais būdu, patenkančiu į šios direktyvos 85c straipsnio 2 dalies taikymo sritį. Nenorėdamas iš anksto nuspręsti dėl vertinimo, kurį šioje byloje turės atlikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, esu linkęs pritari antrajam kvalifikavimui.

50. Pirma, laikausi nuomonės, kad analizės, grindžiamos šios išvados 27 punkte nurodytoje jurisprudencijoje nustatytais kriterijais, rezultatas yra reikšmingas ir atskiriant atvejį, kuriam taikomas Direktyvos 2001/83 85c straipsnio 1 dalies a punktas, nuo atvejo, kuriam taikoma šios direktyvos 85c straipsnio 2 dalis. Remiantis tais pačiais kriterijais būtų galima užtikrinti šiose dviejose nuostatose padarytų pasirinkimų nuoseklumą ir, kaip įrodysiu toliau²², jie yra tam tikra prasme lygiagretūs, kiek tai susiję su jų suvokimu apie informacinės visuomenės paslaugas prekiaujant vaistais internetu.

¹⁸ 2009 m. gegužės 19 d. sprendimas (C-171/07 ir C-172/07, EU:C:2009:316, 34 ir 35 punktai).

¹⁹ 2009 m. gegužės 19 d. sprendimas (C-171/07 ir C-172/07, EU:C:2009:316, 19, 31, 34 ir 35 punktai).

²⁰ Žr. šios išvados 41 punktą.

²¹ 2009 m. gegužės 19 d. sprendimas (C-171/07 ir C-172/07, EU:C:2009:316).

²² Žr. šios išvados 56–64 punktus.

51. Bet kuriuo atveju ir su sąlyga, kad tai patikrins prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, iš mano analizės matyti, kad, kaip pažymėjau šios išvados 32 punkte, *Doctipharma* teikia atskirą paslaugą, kuri nėra sudedamoji bendros paslaugos, kurios pagrindinis elementas yra vaistų pardavimas, dalis, todėl ši bendrovė negali būti laikoma vykdančia nuotolinį vaistų pardavimą visuomenei naudojantis informacinės visuomenės paslaugomis.

52. Antra, remiantis trečiojo ir penktojo prejudicinių klausimų formuluote, draudimas teikti tokią paslaugą, kokią teikia *Doctipharma*, kyla iš pagrindinėje byloje nagrinėjamų nacionalinės teisės nuostatų išaiškinimo. Atrodo, kad pagal šias nuostatas asmenims, turintiems leidimą arba teisę teikti vaistus visuomenei, net ir nuotoliniu būdu, draudžiamas tam tikras elgesys juos parduodant. Taigi atrodo, kad pats *Doctipharma* teikiamos paslaugos draudimas kyla iš šiems asmenims nustatyto draudimo naudotis tokiomis paslaugomis, kokias teikia *Doctipharma*. Šiuo požiūriu šiuose prejudiciniuose klausimuose nurodytas draudimas kyla iš nacionalinių nuostatų, kuriomis apibrėžiama vaistų prekybos internetu tvarka, aiškinimo.

53. Be to, pagrindinėje byloje nagrinėjamas draudimas, atsižvelgiant į jo tikslą, gali būti laikomas priemone, kuria nacionalinės teisės aktų leidėjas siekė pašalinti arba sumažinti pavojų asmenų, turinčių leidimą arba teisę teikti vaistus visuomenei, nepriklausomumui. Atsižvelgiant į mano pateiktą Sprendimo *Apothekerkammer des Saarlandes ir kt.*²³ aiškinimą, susijusį su Direktyva 2001/83²⁴, tokia priemonė patenka į šios direktyvos 85c straipsnio 2 dalies taikymo sritį.

54. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, ir su sąlyga, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas patikrins, pirma, pagrindinėje byloje nagrinėjamos paslaugos savybes ir, antra, nacionalinės teisės nuostatų norminį turinį, manau, kad iš šių nacionalinių nuostatų kylančiam draudimui taikoma Direktyvos 2001/83 85c straipsnio 2 dalis.

55. Be to, šios išvados 49–54 punktuose išdėstyti argumentus patvirtina atsižvelgimas į tarpvalstybinį vaistų prekybos internetu pobūdį.

b) Dėl Direktyvos 2000/31

56. Net jei ginčas pagrindinėje byloje nėra tarpvalstybinio pobūdžio, šis aspektas yra svarbus vykdant elektroninę prekybą vaistais. Atsižvelgiant į valstybių narių įstatymų skirtumus, susijusius su asmenimis, turinčiais teisę prekiauti nereceptiniais vaistais, nuotolinė prekyba, dar labiau nei prekyba klasikinėje prekybos vietoje (vaistinėje), galėtų sudaryti sąlygas paprasčiau įsigyti tam tikrų vaistų. Be to, per teismo posėdį buvo pabrėžta, kad būtina prejudiciniuose klausimuose nurodytas nuostatas aiškinti atsižvelgiant į tarpvalstybinį vaistų prekybos internetu pobūdį. Iš tiesų neatmetama galimybė, kad kitos valstybės narės nei ta, kurios teritorijoje įsisteigęs informacinės visuomenės paslaugos teikėjas, gali bandyti apriboti prieigą prie jo paslaugos.

57. Šiuo atžvilgiu gaminių pardavimo internetu naudojantis informacinės visuomenės paslaugomis tarpvalstybinis pobūdis iš dalies reglamentuojamas Direktyva 2000/31. Kaip matyti iš Direktyvos 2001/83 85c straipsnio 1 dalies d punkte ir 6 dalyje pateiktų nuorodų į šią direktyvą, pagal kurias šios nuostatos taikomos nepažeidžiant šios pirmosios direktyvos, prekyba nereceptiniais vaistais nėra visiškai pašalinta iš jos taikymo srities²⁵.

²³ 2009 m. gegužės 19 d. sprendimas (C-171/07 ir C-172/07, EU:C:2009:316).

²⁴ Žr. šios išvados 48 punktą.

²⁵ Taip pat žr. 2020 m. spalio 1 d. Sprendimą *A (Vaistų reklama ir pardavimas internetu)* (C-649/18, EU:C:2020:764, 32 punktas).

58. Vadovaujantis logika, kuria grindžiama Direktyva 2000/31, būtent jos 3 straipsnio 1 ir 2 dalys, kiek tai susiję su reikalavimais, priskiriamais „koordinuojamai sričiai“, apibrėžtai šios direktyvos 2 straipsnio h punkte, informacinės visuomenės paslaugos teikėjui paprastai taikomi kilmės valstybės narės nacionalinės teisės aktai. Kita nei buveinės valstybė narė gali „dėl koordinuojamai sričiai priskiriamų priežasčių“ apriboti laisvą informacinės visuomenės paslaugų judėjimą tik patvirtindama priemones, atitinkančias minėtos direktyvos 3 straipsnio 4 dalies a ir b punktuose nustatytas sąlygas. Taigi reikalavimai informacinės visuomenės paslaugoms, patenkančioms į koordinuojamą sritį, gali būti nustatyti buveinės valstybėje narėje arba, atsižvelgiant į tos pačios direktyvos 3 straipsnio 4 dalyje nustatytus apribojimus, kitose valstybėse narėse.

59. Šiuo klausimu, pirma, kaip matyti iš Direktyvos 2000/31 2 straipsnio h punkto i papunktio, koordinuojama sritis apima reikalavimus, kuriuos paslaugų teikėjas turi įvykdyti, susijusius su galimybe pradėti informacinės visuomenės paslaugos veiklą ir ja verstis, kaip antai reikalavimus dėl paslaugų teikėjo elgesio ar jo atsakomybės²⁶.

60. Kita vertus, pagal Direktyvos 2000/31 2 straipsnio h punkto ii papunktį nacionalinės taisyklės dėl reikalavimų, taikomų pačioms prekėms, ir sąlygų, kuriomis internetu parduota prekė gali būti tiekama valstybės narės teritorijoje, nepriskiriamos „koordinuojamai sričiai“. Šios direktyvos 21 konstatuojamojoje dalyje pažymėta, kad koordinuojama sritis „nėra susijusi su valstybių narių teisiniais reikalavimais dėl prekių, pavyzdžiui, saugos standartais, ženklavimo prievolėmis arba atsakomybe už prekes, ar valstybių narių reikalavimais dėl prekių pristatymo arba gabenimo, įskaitant medicinos produktų platinimą“. Taigi, paskirties valstybė narė gali nustatyti tokius reikalavimus pagal Direktyvos 2001/83 85c straipsnio 2 dalį, nesant reikalo nagrinėti šios direktyvos ir Direktyvos 2000/31 3 straipsnio sąsajos klausimo. Neatrodo, kad *Doctipharma* nustatytas draudimas, grindžiamas pagrindinėje byloje nagrinėjamų nacionalinės teisės nuostatų aiškinimu, kiltų iš tokių reikalavimų.

61. Vis dėlto, kadangi, *Doctipharma* požiūriu, aiškinant šias nacionalines nuostatas informacinės visuomenės paslaugos teikėjui draudžiama vykdyti konkrečią veiklą, o vaistinininkų požiūriu, draudžiami tam tikri veiksmai, susiję su vaistų pardavimu internetu, minėtos nacionalinės teisės nuostatos yra susijusios su galimybe naudotis informacinės visuomenės paslaugų veikla ir vykdyti tokią veiklą. Taigi, pagrindinėje byloje nagrinėjamose nacionalinės teisės nuostatose nustatyti į koordinuojamą sritį patenkantys reikalavimai.

62. Šiuo klausimu Sprendime A (*Vaistų reklama ir prekyba internetu*)²⁷, atrodo, patvirtinama, jog tam tikri reikalavimai, patenkantys į Direktyvos 2000/31 koordinuojamą sritį, taip pat gali būti laikomi sąlygomis, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2001/83 85c straipsnio 2 dalį. Iš tiesų, kaip nurodyta to sprendimo 68 punkte, vaistinėms nustatytu nagrinėjamu draudimu siekti įgyti klientų vykdant įvairialypę ir didelio masto savo pardavimo internetu paslaugų reklaminių kampanijų siekta „Direktyvos 2000/31 3 straipsnio 4 dalies a punkte ir, be kita ko, Direktyvos 2001/83 85c straipsnio 2 dalyje, numatyto visuomenės sveikatos apsaugos tikslo“.

63. Išsamumo sumetimais nesu visiškai įsitikinęs, kad Sprendime A (*Vaistų reklama ir pardavimas internetu*)²⁸ galutinai nuspręsta, kad bet kokia į koordinuojamą sritį patenkanti sąlyga turi atitikti Direktyvos 2000/31 3 straipsnio 4 dalį ir Direktyvos 2001/83 85c straipsnio 2 dalį. Iš tiesų, kaip jau konstatavau kitokiomis aplinkybėmis, pirmoji nuostata neapima bendrų ir

²⁶ Žr. Direktyvos 2000/31 2 straipsnio h punkto i papunktį.

²⁷ 2020 m. spalio 1 d. sprendimas (C-649/18, EU:C:2020:764).

²⁸ 2020 m. spalio 1 d. sprendimas (C-649/18, EU:C:2020:764).

abstrakčių priemonių, tačiau neatmetu galimybės, kad tokioms priemonėms gali būti taikoma ši antroji nuostata²⁹. Būtent dėl šios priežasties nėra akivaizdu, kad šiame sprendime įtvirtintas universalus principas visais atvejais taikytinas šių dviejų nuostatų tarpusavio ryšiu³⁰.

64. Vis dėlto paskirties valstybė narė bet kuriuo atveju privalo laikytis kilmės valstybės narės teisės aktų dėl asmenų, kuriems leidžiama siūlyti parduoti vaistus internetu, ir negali remtis Direktyvos 2001/83 85c straipsnio 2 dalimi. Kaip matyti iš šios išvados 48 punkto, pagal pastarąją nuostatą nustatytomis sąlygomis neatsakoma į klausimą, „kas“ gali prekiauti vaistais internetu. Tokiu atveju gali būti taikoma tik Direktyvos 2000/31 3 straipsnio 4 dalis. Kaip pažymėjau šios išvados 50 punkte, šios dvi direktyvos yra tam tikra prasme panašios, kiek tai susiję su jų suvokimu apie informacinės visuomenės paslaugas ir joms taikomomis sąlygomis.

65. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, laikausi nuomonės, kurią pateikiau šios išvados 54 punkte. Taigi į antrąjį prejudicinį klausimą reikia atsakyti, kad Direktyvos 2001/83 85c straipsnio 2 dalis turi būti aiškinama taip, kad į šios nuostatos taikymo sritį patenka pirmajame prejudiciniame klausime aprašytos paslaugos teikėjui nustatytas draudimas, kylantis iš nacionalinės teisės nuostatų, draudžiančių asmenims, turintiems leidimą arba teisę nuotoliniu būdu tiekti visuomenei nereceptinius vaistus, naudotis šia paslauga, aiškinimo. Nagrinėjamu atveju prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi patikrinti, ar tenkinamos visos šios sąlygos, susijusios su pagrindinėje byloje nagrinėjamomis nacionalinės teisės nuostatomis.

C. Dėl trečiojo, ketvirtojo, penktojo ir šeštojo prejudicinių klausimų

1. Pirminės pastabos

66. Trečiuoju, ketvirtuoju, penktuoju ir šeštuoju klausimais, kuriuos reikia nagrinėti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2001/83 85c straipsnio 2 daliai prieštarauja draudimas teikti tokią paslaugą, kaip aprašyta pirmajame prejudiciniame klausime, remiantis nacionalinės teisės nuostatomis, kaip antai apibūdintomis antrajame prejudiciniame klausime, ar ne.

67. Iš tiesų šie klausimai kyla tuo atveju, jei *Doctipharma* teikiama paslauga laikoma informacinės visuomenės paslauga, kaip tai suprantama pagal Direktyvą 2001/83 (pirmasis prejudicinis klausimas). Atsižvelgiant į tai, kaip suprantu antrąjį prejudicinį klausimą, nacionalinės teisės nuostatos, pagal kurias šią paslaugą teikti draudžiama, turėtų būti laikomos nacionalinėmis nuostatomis, kuriomis nustatomos vaistų, visuomenei parduodamų nuotoliniu būdu naudojančių informacinės visuomenės paslauga, mažmeninio tiekimo sąlygos, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2001/83 85c straipsnio 2 dalį.

68. Iš Direktyvos 2001/83 85c straipsnio 1 dalies matyti, kad, skirtingai nuo receptinių vaistų pardavimo internetu, valstybei narei nėra leidžiama visiškai uždrausti parduoti nereceptinius vaistus, kai pardavimo paslaugą internetu teikia kitoje valstybėje narėje įsisteigęs paslaugos

²⁹ Žr. mano išvadas bylose *Airbnb Ireland* (C-390/18, EU:C:2019:336, 123–125 punktai); *LEA* (C-10/22, EU:C:2023:437, 51 punktas) ir *Google Ireland ir kt.* (C-376/22, EU:C:2023:467, 73 punktas).

³⁰ Iš tikrųjų, pirma, to sprendimo rezoliucinėje dalyje bendrai nurodoma Direktyva 2000/31, nenurodant Direktyvos 2001/83 ir jos 85c straipsnio 2 dalies. Kita vertus, iš 2021 m. rugsėjo 17 d. Sprendimo *A (Vaistų reklama ir pardavimas internetu)* (C-649/18, EU:C:2020:764), priimto po 2020 m. spalio 1 d. sprendimo, 27 punkto matyti, kad *Cour d'appel de Paris* (Paryžiaus apeliacinis teismas) šį sprendimą aiškino taip, kad Direktyvos 2001/83 85c straipsnio 2 dalis apima reikalavimus, susijusius su reklama internete, ir yra viršesnė už Direktyvos 2000/31 3 straipsnio 4 punktą, nes jame nustatytos sąlygos, kurioms esant valstybė narė gali nukrypti nuo šios direktyvos 3 straipsnio 1 ir 2 dalyse įtvirtinto principo.

teikėjas, jeigu laikomasi šioje nuostatoje nustatytų sąlygų³¹. Tokiomis sąlygomis pagal šios direktyvos 85c straipsnio 2 dalį paskirties valstybei narei leidžiama „nustatyti [šios valstybės narės] teritorijoje sąlygas mažmeniniam vaistų tiekimui visuomenei nuotoliniu būdu, naudojantis informacinės visuomenės paslaugomis“. Tokios sąlygos turi būti grindžiamos visuomenės sveikatos apsauga.

69. Kaip pažymi Komisija, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas cituoja nacionalinės teisės nuostatas, kurias aiškinant draudžiama tam tikra veikla, nepatikslingas iš šio aiškinimo kylančio draudimo ryšio su Direktyvos 2001/83 85c straipsnio 2 dalyje nurodytu visuomenės sveikatos apsaugos tikslu. Nors prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs su klausimu, ar šis draudimas pateisinamas visuomenės sveikatos apsaugos tikslu, šioje išvadoje turi būti pateikta tik bendro pobūdžio informacija, leidžianti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui atsakyti į šį klausimą.

2. Nuorodos, susijusios su visuomenės sveikatos apsaugos tikslu

70. Direktyvos 2001/83 85c straipsnio 2 dalyje tik nurodyta, kad pagal šią nuostatą nustatytos sąlygos turi būti pateisinamos visuomenės sveikatos apsauga.

71. Šiuo atžvilgiu Direktyvos 2011/62 24 konstatuojamojoje dalyje aiškinamas šios nuostatos norminis turinys, nurodant, kad ja nustatytos sąlygos „neturėtų nederamai trukdyti vidaus rinkos veikimui“. Atsižvelgdamas į šiame paaiškinime vartojamą tradicinę Sąjungos teisės terminologiją manau, kad jis atspindi Sąjungos teisės aktų leidėjo norą paskirties valstybės narės įgaliojimų įgyvendinimui taikyti klasikinį testą, kuriuo siekiama nustatyti, ar valstybės narės nustatytos sąlygos yra tinkamos visuomenės sveikatos apsaugos tikslo įgyvendinimui užtikrinti ir ar šiomis sąlygomis neviršijama tai, kas būtina šiam tikslui pasiekti.

72. Be to, kaip jau nurodžiau šios išvados 62–64 punktuose, Direktyvos 2001/83 85c straipsnio 2 dalyje nustatytos sąlygos gali būti taikomos ir tarpvalstybinio pobūdžio informacinės visuomenės paslaugų teikėjams, įsisteigusiems kitose valstybėse narėse nei ta, iš kurios kyla pagal šią nuostatą nustatyta sąlyga. Taigi, paskirties valstybės narės naudojimuisi galiomis turėtų būti taikomos sąlygos, grindžiamos sąlygomis, kurių turi būti laikomasi bet kokio SESV straipsniuose garantuojamų pagrindinių laisvių apribojimo atveju.

73. Taigi į trečiąjį, ketvirtąjį, penktąjį ir šeštąjį prejudicinius klausimus siūlau atsakyti, kad Direktyvos 2001/83 85c straipsnio 2 dalis turi būti aiškinama taip, kad jai prieštarauja pirmajame prejudiciniame klausime aprašytos paslaugos draudimas, kylantis iš tokių nuostatų, kokios apibūdintos antrajame prejudiciniame klausime, išaiškinimo, nebent būtų įrodyta, kad šis draudimas yra tinkamas ir būtinas visuomenės sveikatos apsaugai, o tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.

74. Siekdamas prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui suteikti daugiau informacijos, pateiksiu kelias papildomas pastabas dėl nagrinėjimo, kurį šis teismas turi atlikti.

75. Pirma, atsižvelgiant į pasitikėjimo santykių, kurie turi vyrauti tarp sveikatos priežiūros specialisto ir jo paciento, svarbą, reglamentuojamos profesijos orumo apsauga gali būti laikoma privalomuoju bendrojo intereso, grindžiamo visuomenės sveikatos apsauga, pagrindu, galinčiu

³¹ Šiuo klausimu žr. generalinio advokato H. Saugmandsgaard Øe išvadą byloje *A (Vaistų reklama ir pardavimas internetu)* (C-649/18, EU:C:2020:134, 25 punktą).

pateisinti laisvės teikti paslaugas apribojimą³². Tas pats pasakytina apie mažmeninio vaistų platinimo saugumą ir kokybę³³. Be to, atsižvelgiant į tai, kad Direktyva 2011/62 iš esmės siekiama užkirsti kelią falsifikuotų vaistų patekimui į tiekimo tinklą, reikia pažymėti, kad būtinybė užtikrinti patikimą ir kokybišką gyventojų aprūpinimą vaistais yra žmonių sveikatos ir gyvybės apsaugos tikslas³⁴. Galiausiai, mano nuomone, visuomenės sveikatos apsaugos tikslas taip pat apima nereceptinių vaistų neracionalaus ir pernelyg didelio vartojimo prevenciją, atitinkančią esminį visuomenės sveikatos apsaugos tikslą³⁵.

76. Antra, dėl klausimo, ar nacionalinė priemonė yra tinkama nurodytam tikslui pasiekti, reikia priminti, kad, kai yra abejonių dėl pavojaus žmonių sveikatai buvimo ar masto, svarbu, kad valstybė narė galėtų imtis apsaugos priemonių, nelaukdama, kol šio pavojaus realumas bus visiškai įrodytas. Tokiomis aplinkybėmis ši valstybė narė gali imtis priemonių, kurios padėtų kuo labiau sumažinti pavojų visuomenės sveikatai³⁶.

77. Trečia, vertinant, ar laikomasi proporcingumo principo visuomenės sveikatos apsaugos srityje, reikia atsižvelgti į tai, kad žmonių sveikata ir gyvybė užima svarbiausią vietą tarp SESV saugomų vėrcių ir interesų ir kad valstybės narės turi nuspręsti, kokio lygio visuomenės sveikatos apsaugą jos ketina užtikrinti ir kaip šį lygį pasiekti³⁷.

78. Dėl išsamumo reikia pabrėžti, kad Komisija savo rašytinėse pastabose nurodo, jog draudimas, kuris kyla iš pagrindinėje byloje nagrinėjamų nacionalinės teisės nuostatų aiškinimo, irgi turi būti nagrinėjamas atsižvelgiant į Direktyvos 2006/123/EB 15 straipsnio 1–3 dalis³⁸.

79. Šiuo klausimu Komisija primena, kad pagal šios direktyvos 3 straipsnio 1 dalį, „[j]eigu šios direktyvos nuostatos prieštarauja kito [Sąjungos] akto, reglamentuojančio tam tikrus teisės teikti paslaugą ar vykdyti paslaugos teikimo veiklą konkrečiuose sektoriuose ar profesijose aspektus, nuostatai, pirmenybė teikiama to kito Sąjungos akto nuostatai, kuri ir taikoma minėtiems sektoriams ar profesijoms“. Kadangi nagrinėjamu atveju atrodo, jog atitinkamos Direktyvos 2006/123 ir Direktyvos 2001/83 nuostatos nėra nesuderinamos, nėra pagrindo taikyti tik pastarąsias nuostatas.

80. Direktyvos 2006/123 15 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad valstybės narės, be kita ko, užtikrina, kad šio straipsnio 2 dalies d punkte nurodyti reikalavimai, būtent suteikiantys teisę dėl ypatingo paslaugų pobūdžio teikti šias paslaugas tik tam tikriems teikėjams, atitiktų šio straipsnio 3 dalyje nustatytas nediskriminavimo, būtinybės ir proporcingumo sąlygas.

81. Iš esmės šios sąlygos atitinka tas, kurias išnagrinėjau analizuodamas trečiąjį, ketvirtąjį, penktąjį ir šeštąjį prejudicinius klausimus. Be to, nėra nieko, kas rodytų, kad iš nacionalinės teisės nuostatų aiškinimo kylantis draudimas savaime yra diskriminacinis. Aplinkybė, kad laikantis Sprendimo *A (Vaistų reklama ir pardavimas internetu)*³⁹ šiuo draudimu, išskyrus Direktyvos 2000/31 3 straipsnio 4 dalyje numatytą nukrypti leidžiančią išlygą, nebūtų galima

³² Žr. 2020 m. spalio 1 d. Sprendimą *A (Vaistų reklama ir pardavimas internetu)* (C-649/18, EU:C:2020:764, 66 punktas).

³³ Šiuo klausimu žr. 2009 m. gegužės 19 d. Sprendimą *Apothekerkammer des Saarlandes ir kt.* (C-171/07 ir C-172/07, EU:C:2009:316, 39 punktas).

³⁴ Žr. 2019 m. rugsėjo 18 d. Sprendimą *VIPA* (C-222/18, EU:C:2019:751, 68 punktas).

³⁵ Pagal analogiją žr. 2022 m. gruodžio 22 d. Sprendimą *EUROAPTIEKA* (C-530/20, EU:C:2022:1014, 39, 43–44 punktai). Šiuo klausimu taip pat žr. 2010 m. gruodžio 2 d. Sprendimą *Ker-Optika* (C-108/09, EU:C:2010:725, 58 ir 59 punktai).

³⁶ Šiuo klausimu žr. 2019 m. rugsėjo 18 d. Sprendimą *VIPA* (C-222/18, EU:C:2019:751, 72 punktas).

³⁷ Žr. 2013 m. gruodžio 5 d. Sprendimą *Venturini ir kt.* (C-159/12–C-161/12, EU:C:2013:791, 59 punktas).

³⁸ 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva dėl paslaugų vidaus rinkoje (OL L 376, 2006, p. 36).

³⁹ 2020 m. spalio 1 d. sprendimas (C-649/18, EU:C:2020:764).

remtis prieš kitose valstybėse narėse įsisteigusius paslaugų teikėjus, Sąjungos teisės požiūriu nekeičia minėto draudimo nediskriminacinio pobūdžio, kuris buvo nustatytas nacionaliniu lygmeniu.

82. Vis dėlto prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nekelia klausimo dėl Direktyvos 2006/123 ir tik Komisija priėmė sprendimą dėl galimo šios direktyvos taikymo pagrindinėje byloje. Be to, kaip jau nurodžiau, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nepateikia išsamios informacijos apie *Doctipharma* teikiamos paslaugos savybes ir tikslus, kurių siekiama šiai paslaugai taikomu draudimu. Šiomis aplinkybėmis siūlau Teisingumo Teismui atkreipti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo dėmesį į šią direktyvą, tačiau jos neaiškinti.

VI. Išvada

83. Atsižvelgdamas į pateiktus argumentus, siūlau Teisingumo Teismui taip atsakyti į *Cour d'appel de Paris* (Paryžiaus apeliacinis teismas, Prancūzija) pateiktus prejudicinius klausimus:

1. 1998 m. birželio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 98/34/EB, nustatančios informacijos apie techninius standartus ir reglamentus teikimo tvarką, iš dalies pakeistos 1998 m. liepos 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 98/48/EB, 1 straipsnio 2 punktas

turi būti aiškinamas taip:

„informacinės visuomenės paslauga“ yra paslaugos teikėjo interneto svetainėje teikiama paslauga, kurią sudaro vaistininkų ir klientų ryšio palaikymas siekiant parduoti nereceptinius vaistus iš šios interneto svetainės paslaugas už fiksuotą mokestį užsisakiusių vaistus ruošiančių vaistinių interneto svetainių, kai sudarant pirkimo-pardavimo sutartį šis paslaugos teikėjas, vaistininkas ir klientas nesusisiekiama kitaip, tik naudodami elektroninę įrangą. Nagrinėjamu atveju prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi patikrinti, ar faktiniu požiūriu visos šios aplinkybės buvo susiklosčiusios, kiek tai susiję su pagrindinėje byloje nagrinėjama paslauga.

2. 2001 m. lapkričio 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/83/EB dėl Bendrijos kodekso, reglamentuojančio žmonėms skirtus vaistus, iš dalies pakeistos 2011 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/62/EB, 85c straipsnio 2 dalis

turi būti aiškinama taip:

į šios nuostatos taikymo sritį patenka pirmajame prejudiciniame klausime aprašytos paslaugos teikėjui nustatytas draudimas, kylantis iš nacionalinės teisės nuostatų aiškinimo, pagal kurį asmenims, turintiems leidimą arba teisę nuotoliniu būdu tiekti visuomenei nereceptinius vaistus, draudžiama naudotis šia paslauga. Nagrinėjamu atveju prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi patikrinti, ar tenkinamos visos šios sąlygos, susijusios su pagrindinėje byloje nagrinėjamomis nacionalinės teisės nuostatomis.

3. Direktyvos 2001/83 85c straipsnio 2 dalis

turi būti aiškinama taip:

jai prieštarauja toks draudimas teikti paslaugas, kaip aprašytas pirmajame prejudiciniame klausime, kylantis iš antrajame prejudiciniame klausime apibūdintų nuostatų aiškinimo, nebent būtų įrodyta, kad šis draudimas yra tinkamas ir būtinas visuomenės sveikatos apsaugai, o tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.